

Remissvar avseende Ei PM2018:01 ”Uppdaterade incitament i regleringen av elnätsföretagens intäktsramar”

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen ser positivt på Ei:s förslag till utveckling av incitamentsregleringen, men har även några synpunkter på förändringar.

- Kundkategorier kan frångås när effektviktade nyckeltal införs.
- Även elnätsföretag som har bättre kvalitet än normen bör jämföras mot normen.
- Som mått på jämnt utnyttjande av elnätet bör utnyttjningsgrad på sikt användas istället för lastfaktor.

Inledning

Energiföretagen Sverige (Energiföretagen) uppskattar Energimarknadsinspektionens (Ei) ambition att ge elnätsföretagen incitament att utveckla kvaliteten, servicen och effektiviteten i elnäten. En välbalanserad intäktsreglering bör möjliggöra för elnätsföretagen att i varje situation fritt kunna välja lösning, samtidigt som regleringen bör styra elnätsföretagen till att ta beslut som är samhällsekonomiskt effektiva. En sådan reglering måste balanseras av korrekta incitament för kvalitet, service och ett effektivt nyttjande av elnätet.

Energiföretagens övergripande bedömning är att de förslag som Ei presenterar i sitt PM Ei PM2018:01 är bra och genomarbetade. Energiföretagen står därför i stort sett bakom de förslag som Ei redovisar. Förslagen i Ei:s PM handlar om tre incitament; leverans kvalitet, nätförluster och effektivt utnyttjande av elnätet. Andra incitament, t.ex. för smarta lösningar, bör också implementeras i intäktsregleringen.

Nedan följer de synpunkter Energiföretagen Sverige har på de förändringar av incitamentsregleringen som Ei överväger och har redovisat i sin rapport.

Incitament för god leverans kvalitet

Positivt med en övergång till AIT/AIF

Ei överväger att gå över från SAIDI/SAIFI till effektviktade AIT/AIF för lokalnät. Övergången till effektviktade nyckeltal ser Energiföretagen som positivt då kvalitetsregleringen, precis som regleringen i stort, bör grundas på en likabehandlingsprincip. En viktig styrsignal till elnätsföretagen bör vara att avbrott för större kunder blir kostsammare än för mindre kunder, vilket skulle uppnås med den övervägda övergången till AIT/AIF. Energiföretagen ser även värdet med att i samma skede byta ut ILE/ILEffekt till AIT/AIF för regionnät för att skapa enhetlighet i regleringen.

Missvisande styrsignaler med differentierad avbrottsvärdering

Energiföretagen anser att det är olyckligt att Ei överväger att behålla nuvarande differentiering av avbrottsvärdering mellan kundkategorier trots övergång till effektviktade AIT/AIF.

Det är svårt, om inte ogörligt, att sätta rättvisande avbrottskostnader för olika kundkategorier. Genom att istället ta hänsyn till hur mycket el kunden använder, vilket Ei överväger i och med införandet av AIT/AIF, och använda en enhetlig avbrottsvärdering ges bättre samhällsekonomiska styrsignaler till elnätsföretagen om hur de ska agera vid avbrott. Detta ligger även i linje med den grundläggande principen för elnätsföretag att inte gå bakom elmätaren för bestämning av nättariff. Nättariffen ska utgå från mätvärden avseende elektriska storheter såsom effekt och energi och inte vilken kundkategori kunden tillhör eller vad kunden använder elen till "bakom mätaren".

Ei anger på sin hemsida att lagens krav på objektivitet handlar om att elnätsföretagets samlade avgifter för en kundkategori måste reflektera de kostnader som elnätsföretaget har för just denna kategori. Ei anger att företagen får ha olika avgifter för olika kundkategorier men får inte gynna en kundkategori på bekostnad av en annan. Om två kundkategorier har samma nättariff men den ena kategorin, till en högre kostnad för elnätsföretaget, fått en bättre kvalitet borde detta ses som ett osakligt gynnande av den kategorin på den andra kategorins bekostnad. Gällande kvalitetsreglering med kundkategorier och differentierad avbrottsvärdering står i motsats till ellagens krav om att ingen kategori ska gynnas på någon annan kategoris bekostnad. Företag kommer osakligt att gynnas på hushållens bekostnad.

Ei skriver i promemorian att kvalitetsregleringens styreffekter på sikt kommer att innebära en förbättring av kvaliteten i linje med den prioriteringsordning som visas av kundernas avbrottskostnader. Tätorter (høgt inslag av företag) skulle då få bättre kvalitet än glesbygd (høgt inslag av jordbruk och hushåll). Södra Sverige med fler tätorter skulle få bättre kvalitet än norra Sverige.

Regelverket kring avbrott av olika längd

Energiföretagen instämmer i Ei:s analys att de stora skillnader i kostnader som uppstår för avbrott under och över 12 timmar ger felaktiga styrsignaler till elnätsföretagen vad avser bland annat felavhjälpning. Här finns det ett uppenbart behov av vidareutveckling av regelverket, vilket Energiföretagen är glada att se att även Ei har identifierat.

Ei:s förslag att även avbrott över 12 timmar ska inkluderas i incitamentsregleringen innebär att elnätsföretagen både får betala avbrottsersättning och att intäktsramen påverkas på grund av dessa avbrott. Detta kompenseras delvis genom att ellagen ändras så att avbrottsersättning inte undantas från kostnader för driften av nätverksamheten. Med sex års fördröjning och reducerat med effektiviseringskrav ersätts därmed kostnaden för avbrottsersättningen delvis genom intäktsramen.

Energiföretagen anser att detta är en acceptabel lösning för att komma tillrätta med de felaktiga styrsignaler som idag uppstår vid avbrott över 12 timmar.

Svaga incitament för bolag med relativt god leveranssäkerhet

Energiföretagen är positiva till att kvalitetstillägget/-avdraget även fortsättningsvis baseras på en branschgemensam norm, och att denna tar hänsyn till objektiva förutsättningar så som kundtätthet. Energiföretagen anser dock inte att det är rimligt att de företag som är bättre än normen istället ska jämföras med sin egna historiska leverans kvalitet. Detta innebär att elnätsföretagen inte likabehandlas. Det skapas en osymmetri som leder till att kvalitetsregleringen över tid innebär ett avdrag för elnätsbranschen som helhet. Det ger även väldigt svaga incitament att förbättra leveranssäkerheten för bolag som redan är bättre än den branschgemensamma normen, eftersom de i så fall får ännu högre krav i kommande tillsynsperiod.

Incitament för minskade nätförluster

Energiföretagen instämmer i Ei:s analys att dagens modell, där elnätsföretags egna historiska nätförluster används som norm i nätförlustincitamentet, ger svaga drivkrafter att sänka nätförlusterna. Därför är Energiföretagen positiva till Ei:s övervägande att införa en gemensam nätförlustnorm, vilket skulle ge mer långsiktiga incitament att sänka nätförlusterna.

Energiföretagen vill dock framhäva att det, precis som Ei noterar, finns risk att objektiva förutsättningar gör att enskilda elnätsföretag får relativt höga nätförluster och därmed straffas till följd av att en gemensam nätförlustnorm införs. Energiföretagen vill trycka på att det är mycket viktigt att det finns en reell möjlighet för bolag att ansöka om (och få beviljad) korrigerande, om de på grund av förutsättningar de inte råder över missgynnas av nätförlustnormerna. Energiföretagen anser att detta är avgörande för att förändringen av nätförlustincitamentet ska mottas på ett positivt sätt av elnätsföretagen.

På grund av osäkerheten vid införande av en ny modell kan det också finnas skäl att behålla faktorn 0,5 för delning av incitamentet mellan kunder och elnätsföretag.

Incitament avseende belastning på nätet

Energiföretagen är positiva till att Ei överväger att flytta fokus till att förbättra själva prestationen ("indikatorn") istället för att minska kostnaden mot överliggande nät. På detta sätt bör en tydligare styrsignal uppnås som bättre

ligger i linje med själva syftet med incitamentet, alltså att förbättra utnyttjandet av nätet.

Energiföretagen uppskattar även Ei:s ambition att på sikt vidareutveckla indikatorn (i dagsläget medellastfaktorn) till något som bättre styr mot ett effektivt utnyttjande. Energiföretagen har tidigare lyft fram utnyttjningsgraden som en teknikneutral, mätbar och påverkbar indikator, som är en vedertagen metod för att bedöma utnyttjandet av en anläggning eller ett elnät.

Utnyttjningsgraden ökar om företaget kapar topparna under höglasstiden och fyller upp dalarna under låglasstiden. Incitamentet kommer därmed att fokusera på de åtgärder för ökad flexibilitet som utjämnar elanvändningen; de åtgärder som minskar elanvändningen under höglasttid och/eller ökar elanvändningen under låglasttid. Energiföretagen har tidigare framfört dessa förslag i detalj, och deltar gärna aktivt i utformandet av en ny indikator. Samtidigt förstår Energiföretagen de praktiska svårigheterna att införa detta redan till tillsynsperioden 2020–2023, men tycker som sagt att det är viktigt att på sikt vidareutveckla indikatorn.

Energiföretagen uppmanar därför Ei att ändra årsrapporterna för 2018 och även begära in utnyttjningsgrad samt begära det i de kommande årsrapporterna. Detta skulle kunna ge den nödvändiga historiska referens 2018–2021 för utnyttjningsgrad som krävs för ett byte av indikator till tillsynsperioden 2024–2027.

Avslutningsvis håller Energiföretagen med Ei om att även incitamenten för ett effektivt nyttjande av elnätet bör kunna ge både bonus och avdrag.

Stockholm som ovan

Pernilla Winnhed

VD